

KARADENİZDE *gençlik* KATILIMI

SAMSUN | MAYIS, 2025

ÇALIŞTAY RAPORU "ORTA KARADENİZ"

SİNOP POLİTİKA BELGESİ

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

KARADENİZ'DE GENÇLİK KATILIMI

SİNOP POLİTİKA BELGESİ

Mayıs 2025

Gençlik Laboratuvarı Derneği
Sosyal Gençlik Topluluğu Derneği

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu rapor, **Sinop ilinde gençlerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak yerel politika süreçlerine katkı sunmak, sorunları görünür kılmak ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla** hazırlanmıştır. **Gençlik Laboratuvarı Derneği** koordinasyonunda ve **Erasmus+ KA154 Gençlik Katılımı Programı** desteğiyle yürütülen bu çalışma, gençlerin yerel karar alma mekanizmalarına etkin biçimde katılımını teşvik eden örnek bir süreçtir.

Sinop'dan gelen genç katılımcılar, ulaşım, eğitim, kültürel katılım, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal kapsayıcılık gibi başlıklarda yaşadıkları temel sorunları birlikte tartışmış ve çözüm önerilerini birlikte üretmiştir. Gençlerin fikirleri, deneyimleri ve ihtiyaçları temel alınarak hazırlanan bu rapor, **Sinop'ta genç dostu politika geliştirmek isteyen tüm karar vericiler için güçlü bir rehber niteliği taşımaktadır.**

Bu belge, yalnızca mevcut sorunlara dikkat çeken bir tespit değil; aynı zamanda **katılımcı, kapsayıcı ve veri temelli bir gençlik politikasının mümkün olduğunu ortaya koyan** bir yol haritasıdır. Gençlik Laboratuvarı Derneği olarak bu sürecin yalnızca başlangıç olduğunu düşünüyor; raporun izlenmesi, geliştirilmesi ve savunuculuğunun yapılması konusunda kararlılıkla çalışacağımızı vurguluyoruz.

Bu anlamlı çalışmada yer alan, görüşleriyle sürece yön veren tüm genç katılımcılara içtenlikle teşekkür ederiz. Aynı zamanda bu raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm ekip arkadaşlarımıza ve süreç boyunca desteklerini esirgemeyen kurumlara şükranlarımızı sunarız. Gençlerin sesiyle şekillenen bu belge, **Sinop'ta daha adil, erişilebilir ve katılımcı bir gelecek inşa etmek için atılmış önemli bir adımdır.**

Gençlik Laboratuvarı Derneği

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
SİMGELER VE KISALTMALAR	iii
1. GİRİŞ	4
2. KONU BAŞLIKLARI	5
2.1. ULAŞIM.....	5
2.1.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri	5
2.1.2. Çözüm Önerileri.....	6
2.2. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ	8
2.2.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri	8
2.2.2. Önerilen Çözüm Yolları.....	9
2.3. ERİŞİLEBİLİRLİK VE KIRSAL EŞİTSİZLİKLER.....	11
2.3.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri	11
2.3.2. Önerilen Çözüm Yolları.....	12
3. GENEL DEĞERLENDİRME VE POLİTİKA ÖNERİLERİ.....	14

SİMGELER VE KISALTMALAR

DOKAP	: Doğu Karadeniz Projesi
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu

1. GİRİŞ

Orta Karadeniz Gençlik Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen atölyelerde, gençlerin sosyal yaşamlarında karşılaştıkları temel sorunlar belirlenmiş; bu sorunların nedenleri ve çözüm önerileri derinlemesine incelenmiştir. Atölyelere Sinop merkez ve ilçelerinden 18-30 yaş arası üniversite öğrencileri, yeni mezunlar ve çeşitli meslek gruplarından gençler katılmıştır. Çalıştayı amacı, gençlerin yerelde karşılaştıkları sorunları karar vericilere aktarmak ve genç dostu politikaların geliştirilmesine zemin hazırlamaktır.

Sinop ilindeki gençlik sorunları genel olarak ulaşım, psikolojik iyi oluş ve erişilebilirlik/kırsal eşitsizlikler başlıklarında yoğunlaşmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, Sinop'un genç nüfus oranı yalnızca %12,6'dır ve bu oranla Türkiye'de en düşük genç nüfus oranına sahip sekizinci il konumundadır. Bu demografik yapı, gençlerin kentte kalmasını sağlamanın ve onlara yönelik destekleyici mekanizmalar geliştirmenin önemini artırmaktadır.

Raporun devamında her bir başlık detaylı olarak ele alınmakta; sorunların alt nedenleri, bu sorunlardan etkilenen kesimler, sorumluluk alan kurumlar ve çözüm önerileri sunulmaktadır.

2. KONU BAŞLIKLARI

Bu bölümde Karadenizde Gençlik Katılımı Projesi Orta Karadeniz Çalıştayında Sinop ili için gündeme alınan başlıkların tamamı açıklanmaktadır.

2.1. ULAŞIM

Sinop ilinde ulaşım alanında yaşanan sorunlar, kent içi ve kırsal ulaşımın kısıtlı olması nedeniyle gençlerin günlük yaşamını olumsuz etkilemektedir. Özellikle öğrenciler ve genç çalışanlar başta olmak üzere toplumun geniş kesimleri, ulaşım kaynaklı engeller nedeniyle eğitim, kültür, sosyal etkinlikler ve istihdam olanaklarına erişimde zorluk yaşamaktadır. Ulaşım sorunları yalnızca bir altyapı meselesi değil, aynı zamanda sosyal adalet ve eşitlik meselesi olarak ortaya çıkmaktadır; gençlerin bu konuyu öncelikli bir sorun olarak dile getirmesi, ulaşımın sosyal yaşam üzerindeki belirleyici rolünü vurgulamaktadır.

2.1.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri

- **Yüksek Ulaşım Ücretleri:** Toplu taşıma fiyatlarının yüksek olması, özellikle öğrenciler ve düşük gelirli gençler için ulaşımı maddi açıdan erişilemez hale getirmektedir. Son dönemdeki enflasyon ve akaryakıt fiyatlarındaki artışlar da bilet fiyatlarını yükselterek bu sorunu derinleştirmektedir.

- **Yetersiz Sefer ve Saatler:** Özellikle akşam saatlerinde ve hafta sonlarında toplu taşıma seferlerinin sınırlı olması, gençlerin sosyal etkinliklere, kurslara veya iş imkanlarına erişimini kısıtlamaktadır. Örneğin, üniversite öğrencileri akşam saatlerinde evlerine dönmekte zorluk çekebilmekte; kırsal bölgelerde yaşayan gençler ise hafta sonu şehirdeki programlara katılamamaktadır.

- **Erişilebilirlik Eksikliği:** Toplu taşıma araçlarının önemli bir kısmının engelli bireylerin erişimine uygun olmaması, engelli gençlerin ve hareket kısıtlılığı olan bireylerin ulaşım hakkını ihlal etmektedir. Ulaşımında fiziksel erişimin kısıtlı olması, bu grupların toplumsal hayata katılımında ayrımcılığa ve dışlanmaya yol açmaktadır.

- **Güvenlik ve Şoför Tutumları:** Bazı toplu taşıma sürücülerinin trafik güvenliği kurallarına uymaması ve nezaket dışı tutum sergilemesi, genç yolcular için güvenlik endişeleri yaratmaktadır. Hızlı veya dikkatsiz araç kullanımı fiziksel risk doğururken, kaba davranışlar gençlerin toplu taşımaya olan güvenini azaltmaktadır.

- **Sorunun Sosyal Hayata Etkisi:** Ulaşımındaki bu sorunlar, Sinop'ta gençlerin kent yaşamına aktif katılımını sınırlandırmaktadır. Yüksek ücretler ve az sefer nedeniyle birçok

genç, kültürel etkinliklere veya sosyal faaliyetlere katılamadığını belirtmiştir. Kırsal kesimdeki gençler ise merkezdeki kurs, kütüphane, gençlik merkezi gibi imkânlardan uzak kalmakta; bu da kentsel ve kırsal gençler arasında fırsat eşitsizliği yaratmaktadır. Gece saatlerinde uygun ulaşım olmaması, özellikle genç kadınlar için güvenli biçimde eve dönme konusunda endişe vererek sosyal yaşamı kısıtlamaktadır.

2.1.2. Çözüm Önerileri

Sinop'taki gençler ve ilgili paydaşlar tarafından, ulaşım sorunlarını gidermek amacıyla aşağıdaki politika önerileri geliştirilmiştir:

- **Toplu Taşıma Fiyatlarının Gözden Geçirilmesi:** Belediye ve UKOME iş birliğiyle düzenli mali analizler yapılarak öğrenci ve gençlere yönelik ulaşım sübvansiyonları hayata geçirilmelidir. Özellikle öğrenciler için indirimli abonman kartları veya aylık sabit ücretli bilet imkanları sağlanması önerilir.

- **Sefer Saat ve Sıklığının Artırılması:** Gençlerin eğitim ve sosyal yaşam takvimine uygun şekilde toplu taşıma seferleri yeniden planlanmalıdır. Özellikle akşam saatlerinde ek otobüs/dolmuş seferleri konulması, hafta sonu ve kırsal mahalle hatlarının sıklığının artırılması gereklidir. Ayrıca tüm vatandaşların anlık bilgi alabileceği mobil uygulamalar ve dijital durak ekranları ile sefer saatlerinin duyurulması önerilmektedir.

- **Erişilebilir Ulaşım Araçları:** Toplu taşıma filosu, engelli bireylerin kullanımına uygun araçlar ile takviye edilmelidir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile belediye iş birliğinde, uluslararası standartlara uygun rampalı otobüs ve minibüslerin satın alınması veya mevcut araçların dönüştürülmesi için kaynak ayrılması önerilir. Bu sayede engelli gençlerin kentsel mobilitesi sağlanmalıdır.

- **Şoför Eğitimi ve Denetimler:** Sürücülerin trafik güvenliği, iletişim ve nezaket kuralları konusunda eğitilmesi ve düzenli denetlenmesi önemlidir. Üniversitelerin veya uzman kurumların katkısıyla şoförlere hizmet içi eğitimler zorunlu hale getirilmeli; genç yolcuların şikayetlerini iletebileceği bir mekanizma kurulmalıdır. Güvenli sürüş kurallarını ihlal eden ya da yolculara kötü muamelede bulunan sürücüler için yaptırım uygulanmalıdır.

- **İyi Uygulama Örnekleri:** Diğer illerde genç dostu ulaşım politikaları olumlu sonuçlar vermektedir. Örneğin, Sakarya ilinde 2024 yılında hayata geçirilen bir kararla ilk ve ortaokul öğrencileri ayda 60 biniş ücretsiz, lise ve üniversite öğrencileri ise %54 indirimli ulaşım kartı kullanmaya başlamıştır. Bu sayede öğrencilerin okul ve sosyal faaliyetlere katılım maliyeti azaltılmıştır. Benzer şekilde Muğla Büyükşehir Belediyesi üniversite gençleri için 1 TL

Ücretli ulaşım abonmanlığı uygulaması başlatmıştır. Bu tür uygulamalar Sinop için de örnek teşkil etmekte olup, uygun modellemelerle Sinop Belediyesi tarafından değerlendirilebilir. Uygulamada başarılı sonuçlar veren şehir içi bisiklet yollarının ve ęrenci servis hizmetlerinin teşviki de Sinop'ta ulaşım sorunlarını hafifletebilecek diğer iyi örnekler arasındadır.

2.2. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ

Gençlerin psikolojik iyi oluşu (ruh sağlığı ve genel iyilik hali), akademik başarıları, sosyal uyumları ve genel yaşam doyumları açısından kritik öneme sahiptir. Sinop'taki gençler, yaptığımız çalıştayda ruh sağlığı ve sosyal hayatlarına dair önemli ihtiyaç ve eksiklikler olduğunu vurgulamışlardır. Mevcut durumda gençlerin psikolojik iyi oluşunu destekleyecek yapısal ve sistematik imkanların yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, gençlerin potansiyellerini gerçekleştirmesinin ve toplumsal hayata tam katılım sağlamasının önünde engel oluşturmaktadır.

2.2.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri

- **Ruh Sağlığı Farkındalığının Düşük Olması:** Gençlerin ruh sağlığı ve iyi oluş kavramı, eğitim müfredatı ve yerel politika gündeminde yeterince yer bulamamaktadır. Okullarda ve toplum genelinde, gençlerin yaşadığı stres, kaygı, depresyon gibi sorunlara yönelik farkındalık çalışmaları sınırlıdır. Bu nedenle birçok genç, yaşadığı psikolojik zorlukları destek almadan kendi başına çözmeye çalışmaktadır.

- **Sosyal ve Kültürel Etkinlik Eksikliği:** Gençlerin boş zamanlarını verimli ve sağlıklı değerlendirebileceği sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikler sınırlıdır. Sinop'ta gençlere yönelik konser, atölye, kulüp faaliyetleri gibi etkinliklerin azlığı, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri ve stres atabilecekleri alanların daralmasına yol açmaktadır. Bu durum, zamanla içe kapanma veya zararlı alışkanlıklara yönelme riskini artırabilir.

- **Spor ve Fiziksel Aktivite Alanlarının Yetersizliği:** Gençlerin fiziksel sağlığını ve dolaylı olarak ruh sağlığını destekleyecek spor tesisleri, yeşil alanlar ve gençlik merkezleri sayıca azdır. Mevcut spor salonları ve sahalar kapasite açısından yetersiz kalmakta; mahalle aralarında gençlerin spor yapabileceği alanlar kısıtlıdır. Fiziksel aktiviteye erişimin kısıtlı olması, hareketsiz yaşam tarzını pekiştirerek gençlerin enerji atmasını ve sosyalleşmesini engellemektedir.

- **Gençlerin Psikososyal İhtiyaçları:** Yukarıdaki nedenler sonucunda Sinop'ta birçok genç, stres yönetimi, motivasyon, özgüven geliştirme gibi konularda desteğe ihtiyaç duymaktadır. Eğitim stresi, işsizlik endişesi veya gelecek kaygısı yaşayan gençler, profesyonel psikolojik desteğe ulaşmakta zorlanabilmektedir. Ayrıca güvenli sosyalleşme ortamlarının eksikliği, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri ve akran desteği bulabilecekleri mekanların sınırlı olmasına yol açmaktadır.

• **Destek ve Teşvik Yetersizliği:** Sanatsal yeteneği veya fikri olan gençlere yönelik burs, kurs, sergi imkanı gibi teşviklerin sınırlı olduğu görülmektedir. Yetenekli gençler gerek maddi imkansızlıklar gerekse uygun programların yokluğu nedeniyle potansiyellerini hayata geçirememektedir.

Ayrıca, kültür-sanat alanında kariyer yapmak isteyen gençlere mentorluk sağlayacak mekanizmalar eksiktir. Bu nedenler, kültür-sanat faaliyetlerinde genç katılımını kısıtlayan önemli etmenlerdir.

2.2.2. Önerilen Çözüm Yolları

• **Psikososyal Destek ve Danışmanlık Hizmetleri:** Gençlerin ruh sağlığını korumak ve sorunlarını paylaşabileceği mekanizmalar oluşturmak amacıyla, gençlik merkezleri bünyesinde ücretsiz psikolojik danışmanlık hizmetleri sunulmalıdır. Belediye ve ilgili kurumlar, uzman psikolog ve psikolojik danışmanların gençlere hizmet vereceği bir Genç Danışma Merkezi kurabilir. Örneğin, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Genç İzmir birimi aracılığıyla 15-30 yaş arası tüm gençlere ücretsiz psikolojik danışmanlık hizmeti sunması iyi bir örnektir. Benzer bir model Sinop'ta da hayata geçirilerek, gençlerin profesyonel destek alması kolaylaştırılmalıdır.

• **Sosyal Etkinlik ve Kurs İmkanlarının Artırılması:** Gençlerin sosyalleşebileceği, yeni beceriler kazanabileceği kültür, sanat ve eğitim faaliyetleri desteklenmelidir. Belediye, GSB ve Valilik bütçelerinden gençlere yönelik kurslar, atölyeler, kamplar ve festivaller için özel ödenek ayrılması önerilir. Örneğin, düzenli gençlik kampları, münazara kulüpleri, kariyer günleri, müzik ve spor festivalleri gibi etkinliklerin takvimlendirilmesi gençlerin aidiyet duygusunu geliştirecektir. Bu etkinliklere katılım, gençlerin hem zihinsel olarak rahatlamasına hem de yeni arkadaşlıklar kurarak sosyal destek sistemlerini güçlendirmesine yardımcı olacaktır.

• **Spor ve Aktivite Alanlarının Geliştirilmesi:** Gençlerin fiziksel ve zihinsel iyi oluşunu desteklemek için yeni spor tesislerinin kurulması, mevcut tesislerin iyileştirilmesi ve her mahallede ulaşılabilir açık alanların yaratılması gereklidir. Belediyenin imar planlarında gençler için yürüyüş parkurları, bisiklet yolları, basketbol/voleybol sahaları gibi alanlar önceliklendirilmelidir. Toplumsal farkındalık kampanyaları ile gençler aktif ve sağlıklı yaşam konusunda teşvik edilmeli; örneğin “Sağlıklı Genç, Sağlıklı Sinop” gibi programlarla düzenli spor yapma alışkanlığı özendirilmelidir.

• ***Eğitim ve Farkındalık Programları:*** Okul ve üniversite müfredatlarında psikolojik iyi oluş ve yaşam becerileri konularına yer verilmesi teşvik edilmelidir. MEB'e bağlı okullarda rehberlik saatlerinde stres yönetimi, sınav kaygısı ile baş etme, iletişim becerileri gibi konularda atölyeler düzenlenebilir. Ayrıca yerel medya ve STK'lar aracılığıyla gençlerin ruh sağlığını önemseyen, yardım almaktan çekinmemelerini vurgulayan farkındalık kampanyaları yürütülmelidir.

2.3. ERİŞİLEBİLİRLİK VE KIRSAL EŞİTSİZLİKLER

Sinop'un coğrafi yapısı ve nüfus dağılımı, erişilebilirlik konusunda belirli eşitsizlikler doğurmaktadır. İlin nüfusu geniş bir coğrafyaya yayılmış olup, yaklaşık %40'ı köylerde yaşamaktadır (Sinop'ta 464 köy bulunmaktadır). Kırsal kesimde yaşayan gençler, kent merkezindeki hizmetlere ve imkanlara erişimde zorluk çekmekte; bu da kırsal ve kentsel gençler arasında fırsat uçurumuna yol açmaktadır. Ayrıca ilin coğrafi konumu (Karadeniz kıyısında, ulaşım ağlarının nispeten periferi bir noktasında olması) ve ekonomik yapısı, bazı temel ürün ve hizmetlerin Sinop'a ulaşmasında tedarik zinciri zayıflıkları oluşturabilmektedir. Bu başlık altında, coğrafi engeller ve ekonomik dezavantajların gençler üzerindeki etkileri ile bu eşitsizlikleri giderecek öneriler ele alınmıştır.

2.3.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri

Kırsal bölgelerde yaşayan gençler, eğitim, sağlık, internet erişimi, kültürel faaliyetler gibi pek çok alanda şehir merkezindekilere kıyasla geride kalmaktadır. Örneğin, merkeze uzak ilçelerde oturan bir genç, üniversiteye veya işe gidiş gelişte uzun saatlerini yolda harcamakta ya da barınma için şehir merkezine taşınmak zorunda kalmaktadır. Kırsal mahallelerdeki okulların ve kütüphanelerin imkanları sınırlı, internet altyapısı zayıf olabilmektedir.

Bu durum, gençlerin bilişim teknolojilerine, uzaktan eğitime veya bilgiye erişimini de sınırlandırır. Ayrıca kırsal kesimde ekonomik faaliyetler sınırlı olduğundan, genç işsizlik oranı bu bölgelerde daha yüksektir; birçok genç geçim zorluğu nedeniyle büyük şehirlere göç etmeyi tercih etmektedir.

• **Ulaşım ve Lojistik Zorluklar:** Kırsal alanlardan kent merkezine veya komşu illere ulaşım imkanlarının kısıtlı olması, pek çok ürün ve hizmetin bu bölgelere ulaştırılamamasına yol açmaktadır. Örneğin, bazı köylerde düzenli toplu taşıma bulunmadığı için gençler temel ihtiyaçlarını karşılamak üzere bile zorlanmaktadır. Üretilen tarım ve el sanatları ürünlerinin pazara taşınması da lojistik yetersizlikler nedeniyle güçleşmektedir.

• **Düşük Talep ve Ölçek Ekonomisi Sorunu:** Sinop'un kırsal nüfusu az olduğundan, özel sektör birçok hizmeti bu bölgelerde sunmakta isteksiz kalmaktadır. Talebin azlığı, örneğin bir kırsal bölgede özel bir kurs merkezi açılmasını veya bir kitabevinin faaliyet göstermesini ekonomik olarak sürdürülemez kılabilir. Bu da gençlerin eğitim ve kültür hizmetlerine erişimini kısıtlamaktadır.

- **Sermaye ve Yatırım Eksikliği:** Kırsal kalkınma alanında gençlerin önünü açacak yatırımlar sınırlıdır. Genç girişimciler sermaye birikimi veya krediye erişim konusunda sıkıntı yaşamaktadır. Bölgede faaliyet gösteren bazı şirketler veya yatırımcılar ise toplumsal faydayı gözetmekten ziyade kar odaklı hareket ettiği için, kırsal bölgelerde sosyal sorumluluk projeleri yeterince gelişmemiştir. Bu da kırsalda altyapı ve istihdam yatırımlarının az olmasına yol açar.

2.3.2. Önerilen Çözüm Yolları

- **Genç Girişimcilere Destek Programları:** Kırsalda yaşayan ve girişimcilik potansiyeli taşıyan gençlerin kendi işlerini kurmalarını teşvik etmek için hibe, kredi ve eğitim destekleri sunulmalıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı ile Kalkınma Ajansları tarafından yürütülen kırsal kalkınma programlarına Sinop özelinde gençlerin katılımı artırılmalıdır. Nitekim 2024 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Kırsal Dezavantajlı Alanlar Programı kapsamında Sinop'ta genç çiftçilere yönelik projelere 64 milyon TL'yi aşkın hibe desteği ayrılması planlanmıştır. Bu tür kaynakların etkin kullanımıyla, gençlerin tarım, hayvancılık, el sanatları, kırsal turizm gibi alanlarda girişim başlatmaları sağlanmalıdır. Ayrıca mentorluk ve eğitim programlarıyla bu genç girişimcilerin iş geliştirme, pazarlama, finansal okuryazarlık konularında desteklenmesi önerilir.

- **Sosyal Kooperatifler ve Kolektif Üretim:** Kırsal kalkınmada kooperatifçilik modeli gençler için önemli bir çözüm olabilir. Gençlerin bir araya gelerek tarım, el sanatları veya kırsal turizm alanlarında üretici kooperatifleri kurması teşvik edilmelidir. Bu kooperatifler aracılığıyla, dağınık küçük üreticilerin ürünleri bir araya getirilip markalaştırılabilir ve daha geniş pazarlara ulaştırılabilir. Örneğin, Sinop'un balıkçılık potansiyeli gençlerin öncülüğünde bir kooperatif çatısı altında değerlendirilebilir; orman ürünleri veya yöresel gıdalar için genç kadınların dahil olduğu kooperatifler kurulabilir. Ticaret Odası ve İl Tarım Müdürlüğü bu girişimlere teknik ve hukuki danışmanlık sağlamalı, ürün sertifikasyonu, pazarlama konularında yol göstermelidir.

- **Altyapı İyileştirmeleri:** Kırsal bölgelerde internet erişimi, ulaşım yolları ve lojistik altyapısı güçlendirilmelidir. Gençlerin bilgiye ve dijital dünyaya erişimi için köylerde genişbant internet projeleri (örn. evlere fiber internet veya ücretsiz Wi-Fi noktaları) hayata geçirilmelidir. Ulaşım için ise İl Özel İdaresi'nin sorumluluğunda köy yollarının bakımı hızlandırılmalı, köyden kente düzenli servisler gibi çözümler değerlendirilmelidir. Bu sayede kırsalda yaşayan bir genç, temel ihtiyaçları veya eğitim faaliyetleri için merkeze daha rahat

ulařabilecektir.

- **Yerel Kalkınma ve Katılım Modelleri:** Kırsal gençlerin bulundukları yerde kalıp üretime katkı verebilmeleri için yerel kalkınma projelerine aktif katılımları sağlanmalıdır. Örneğin, gençlerin söz sahibi olacağı Kırsal Gençlik Meclisleri kurulabilir ve bu meclisler köylerin ihtiyaçlarını belirleyip projeler geliştirebilir. Bölgedeki üniversitenin (Sinop Üniversitesi) kırsal kalkınma ve sürdürülebilir tarım konularında gençlere yönelik uygulamalı araştırma projeleri yürütmesi teşvik edilmelidir. Avrupa Birliği ve kalkınma ajansı fonlarıyla yenilikçi kırsal modeller (örneğin akıllı köy projesi, ekolojik turizm girişimleri) uygulanarak gençlere hem istihdam hem de sosyal faaliyet alanı oluşturulabilir.

- **İyi Uygulama ve Modeller:** Türkiye'nin farklı bölgelerinde uygulanan bazı başarılı kırsal kalkınma projeleri Sinop için örnek olabilir. Örneğin Ordu ilinde kurulan kadın kooperatifleri, yerel ürünleri e- ticaret yoluyla tüm ülkeye pazarlayarak kırsaldaki kadın ve gençlere gelir sağlamıştır. Benzer şekilde, DOKAP ve KUZKA gibi bölgesel kalkınma programlarının desteğiyle Kastamonu ve Çorum illerinde gençlerin tarım-teknoloji (agroteknoloji) projeleri yürütölmüştür. Sinop'ta da Karadeniz Bölgesi'nin kalkınma programları entegre edilerek, gençlerin hem kendi memleketlerinde kalması hem de bölge ekonomisine katkı sunması mümkün kılınabilir.

3. Genel Değerlendirme ve Politika Önerileri

Gençlik çalıştayının çıktıları, Sinop ilinde gençlerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen üç temel sorun alanının (ulaşım, psikolojik iyi oluş, erişilebilirlik) acil ve bütüncül müdahale gerektirdiğini göstermektedir. Bu sorunlar, yalnızca bireysel sıkıntılar olmanın ötesinde, Sinop'un toplumsal refahının sürdürülebilirliği ve demografik geleceği açısından da kritik önem taşımaktadır. Gençlerin kente bağlılığının artırılması, yaşam kalitelerinin iyileştirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması için karar vericilerin sorumluluk alarak harekete geçmesi gerekmektedir. Politika yapıcı kurumların (belediyeler, il/ilçe yönetimleri, bakanlık temsilcilikleri) kapsamlı, kaynak odaklı ve katılımcı yaklaşımla çözümler üretmesi, Sinop'ta gençlere yönelik olumlu bir dönüşümü başlatacaktır.

Bu kapsamda, karar alıcı kurum ve kuruluşlar için aşağıdaki somut politika adımları önerilmektedir:

- **Genç Katılımıyla Politika Tasarımı:** Gençlerin sadece hedef kitle değil, aynı zamanda çözüm ortağı olduğu bir yönetim anlayışı benimsenmelidir. Tüm politika ve projeler, gençlerle birlikte tasarlanıp uygulanmalıdır. Örneğin, belediye bünyesinde oluşturulacak Gençlik Meclisi veya benzeri katılım mekanizmaları ile gençler karar süreçlerine doğrudan dahil edilmelidir.

- **Genç Dostu Şehir Vizyonu:** Belediyeler, şehir planlamasında “genç dostu kent” ilkelerini hayata geçirmelidir. Ulaşım, kültür, spor, sağlık ve istihdam planlamalarında gençlerin ihtiyaçlarına öncelik verilmeli; genç nüfusa yönelik yatırımlar (örn. kütüphaneler, teknoparklar, sosyal yaşam alanları) stratejik planlara entegre edilmelidir. Bu çerçevede merkezi yönetimin Genç Dostu Şehirler girişimine Sinop da dahil olmalı, gerekli projeler üretilmelidir.

- **İzleme ve Değerlendirme Mekanizmaları:** Önerilen politikaların uygulanabilirliği ve sürdürülebilirliği için şeffaf izleme-değerlendirme mekanizmaları kurulmalıdır. Üniversiteler, araştırma kuruluşları ve gençlik STK'ları iş birliğiyle, gençlik politikalarının ilerlemesini izleyecek bağımsız platformlar oluşturulabilir. Örneğin, yılda bir yayınlanacak “Sinop Gençlik Politikası İlerleme Raporu” ile alınan önlemlerin etkileri ölçülmeli, eksikler tespit edilerek ilgili kurumlara geri bildirim sağlanmalıdır.

- **Bütüncül ve Entegre Yaklaşım:** Gençlerin iyi oluşunu destekleyen ulusal politikalar yerel düzeyde bütüncül bir yaklaşımla uygulanmalıdır. Eğitim, sağlık, spor, kültür gibi alanlardaki kamu politikaları, il özelinde entegre şekilde ele alınarak gençlere yönelik

kapsayıcı programlar oluşturulmalıdır. Bu amaçla Valilik koordinasyonunda ilgili tüm birimler (belediye, il müdürlükleri, okullar, STK'lar) düzenli araya gelmeli, çok paydaşlı bir gençlik stratejisi eylem planı hazırlanmalıdır.

Sonuç olarak, Sinop'un gençleri, daha erişilebilir, daha sağlıklı ve daha yaşanabilir bir kent yaşamı talep etmektedir. Bu raporda sunulan sorun analizleri ve çözüm önerileri, gençlerin sesi ve iradesinin bir yansımasıdır. Karar vericilerin, gençlerin çağrısına kulak vererek harekete geçmesi durumunda, Sinop'un demografik avantajlarını koruması, beyin göçünü engellemesi ve genç nüfusun enerjisini kentin kalkınmasına yansıtması mümkün olacaktır. Genç dostu politikaların kamu yatırım planlarına ve yerel stratejilere entegre edilmesiyle, Sinop ili için sürdürülebilir bir gençlik vizyonu gerçeğe dönüşebilecektir. Bu politika çağrısı, tüm paydaşları ortak bir amaç etrafında iş birliğine davet etmektedir: Gençlerin güçlendiği, söz sahibi olduğu ve mutlu yaşadığı bir Sinop inşa etmek.

KARADENİZDE *gençlik* KATILIMI

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

